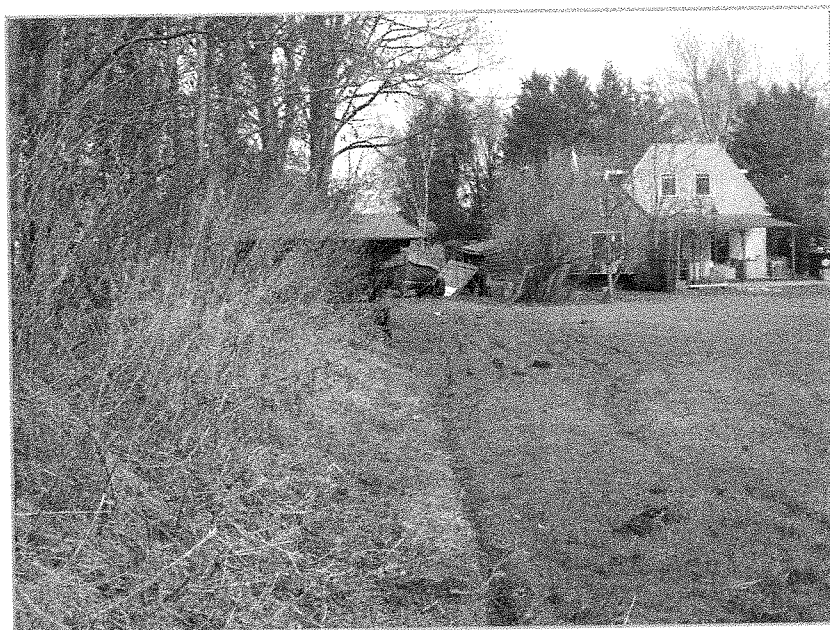

'Quicksan natuurtoets Nieuwe Loosdrechtsedijk te Loosdrecht'

*Inventarisatie en beoordeling van
natuurwaarden in het kader van natuurwet- en
regelgeving*

COLOFON

Titel: 'Quickscan natuurtoets Nieuwe Loosdrechtsedijk te Loosdrecht'

Subtitel: Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving

Projectcode: 08030

Status: Definitief rapport

Datum: 17 september 2008

Auteur: M.A. Heinen

Veldonderzoek: Ing. M. Wallink

Opdrachtgever: Building Design

Contactpersoon: De heer B. Mensink

.....
EcoGroen Advies BV

Postbus 625

8000 AP Zwolle

T: 038 423 64 64

F: 038 423 64 65

I: www.ecogroen.nl

© EcoGroen Advies (2008)

Alles uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt mits onder vermelding van de bron:

Heinen, M.A. (2008). 'Quickscan natuurtoets Nieuwe Loosdrechtsedijk te Loosdrecht'. Inventarisatie en beoordeling van natuurwaarden in het kader van natuurwet- en regelgeving. Rapport 08-030. EcoGroen Advies, Zwolle.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Situatie	4
1.3	Algemene opzet	5
2	Gebiedsgericht natuurbeleid.....	6
2.1	Inleiding	6
2.2	Natuurbeschermingswet 1998	6
2.3	Nota Ruimte	8
3	Flora en fauna van het onderzoeksgebied	9
3.1	Methode	9
3.2	Flora.....	9
3.3	Zoogdieren.....	10
3.4	Broedvogels	11
3.5	Amfibieën en reptielen	11
3.6	Vissen.....	12
3.7	Ongewervelden.....	13
4	Geraadpleegde bronnen	14

Bijlagen

I	Waarneminglocatie Heikikker
II.....	Wettelijk kader

SAMENVATTING EN CONCLUSIES

Aanleiding en doelstelling

In opdracht van Building Design (contactpersoon de heer B. Mensink) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd aan de Nieuwe Loosdrechtsedijk te Loosdrecht. Het onderzoek is verricht in verband met het slopen van een bestaande woning met opstallen en het nieuw bouwen van een woning. De consequenties van de beoogde ruimtelijke ingreep op de aanwezige natuurwaarden zijn getoetst aan de Flora- en faunawet (FFW) en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

Het onderzoek is gebaseerd op een veldbezoek op 29 februari 2008 en een inventarisatie van bekende verspreidingsgegevens uit diverse bronnen.

Gebiedsgericht natuurbeleid

Het plangebied is gelegen in Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen en in de Ecologische Hoofdstructuur. Ook is het gelegen in de nabijheid van Beschermd natuurmonument 'Moerasterreinen Loosdrecht'. Het plangebied maakt geen onderdeel uit van het leefgebied van habitatrichtlijn- of vogelrichtlijnsoorten of habitattypen. De aard van de ingreep, het slopen van een bestaande woning en het bouwen van een nieuwe woning, geeft ook geen aanleiding voor te veronderstellen dat negatieve effecten op Natura 2000-gebieden, de EHS of natuurwaarden buiten de EHS zullen optreden.

Aangetroffen en te verwachten soorten

- De laag beschermde plantensoort Gewone vogelmelk is aanwezig in het plangebied. Er zijn geen plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten;
- Er zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig. De plannen hebben geen nadelige gevolgen op vlieg- en/of jachtroutes en foerageergebied;
- Verspreid in het gebied zijn vaste verblijfplaatsen van enkele algemeen voorkomende, licht beschermde (FFW tabel 1) zoogdiersoorten te verwachten. De juridisch zwaarder beschermde Noordse woelmuis en Waterspitsmuis zijn niet aangetroffen of te verwachten binnen het plangebied;
- Het plangebied is mogelijk broedgebied voor verschillende vogels. Ontheffingplichtige soorten en hun verblijfplaatsen zijn echter niet aanwezig of te verwachten;
- Permanent oppervlaktewater is aanwezig in de vorm van een sloot aan de rand van het plangebied. Licht beschermde amfibieënsoorten (FFW tabel 1) als Kleine watersalamander, Meerkikker, Bastaardkikker, Bruine kikker en Gewone pad zijn voortplantend en overwinterend in het plangebied aanwezig of te verwachten;
- De strikt beschermde Heikikker (FFW tabel 3) is eveneens in deze sloot aanwezig;
- In het plangebied zijn geen beschermde vissoorten aanwezig of te verwachten;
- Er zijn geen reptielen of beschermde ongewervelden aangetoond of te verwachten.

Ontheffing en compenserende en mitigerende maatregelen

- Het is bij het uitvoeren van de plannen niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen annex artikel 75 van de Flora- en faunawet indien rekening wordt gehouden met de aanwezigheid van de strikt beschermde Heikikker. Dit kan door het nemen van de maatregelen in paragraaf 3.5.
- Verstoring van alle broedvogelsoorten dient te allen tijde voorkomen te worden. Dit houdt in dat in elk geval het eventueel rooien van beplanting en de sloop van de bebouwing buiten de periode van 15 maart tot 15 juli dient plaats te vinden. Overigens wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd, maar is het van belang of een broedgeval wordt verstoord, ongeacht de datum;
- Voor de in het plangebied voorkomende laag beschermde zoogdieren en amfibieën wordt als belangrijkste mitigerende maatregel fasering in tijd genoemd. Schade is - indien de planning van activiteiten dit toelaat - te minimaliseren door het verwijderen van beplanting zoveel mogelijk uit te voeren in de periode september - oktober. Dit is buiten de voortplantings- en overwinteringsperiode van veel dieren, dus buiten de periode waarin dieren extra kwetsbaar zijn.

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding en doelstelling

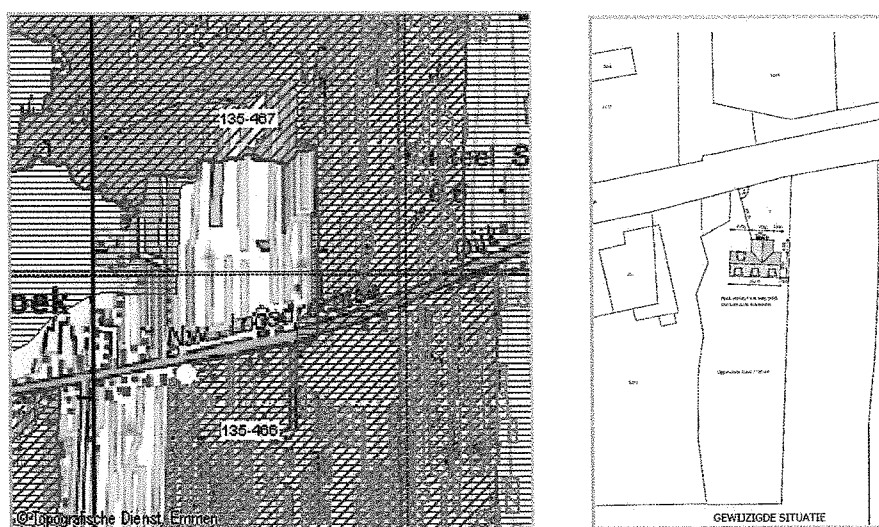
In opdracht van Building Design (contactpersoon de heer B. Mensink) heeft EcoGroen Advies BV een quickscan natuurtoets uitgevoerd aan de Nieuwe Loosdrechtsedijk te Loosdrecht. Het onderzoek is verricht in verband met het slopen van een bestaande woning met opstallen en het nieuw bouwen van een woning.

In verband met de Flora- en faunawet (FFW) en de geldende regelgeving in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, is het noodzakelijk om vooraf te toetsen of ruimtelijke ingrepen en andere activiteiten niet conflicteren met aanwezige beschermde plant- en diersoorten en habitats.

In het voorliggende onderzoek worden de consequenties in beeld gebracht van de beoogde herinrichting van het terrein en vindt toetsing plaats aan de Flora- en faunawet en vigerend gebiedsgericht natuurbeleid.

1.2 Situatie

Het plangebied is gelegen aan de Nieuwe Loosdrechtsedijk 209 te Loosdrecht (zie figuur 1). Het is een perceel met een bestaande woning met een schuur, tuinhuisjes en speelhutten. Het perceel is ingericht als tuin met verharding, gazon, coniferen, in- en uitheemse heesters en bamboeplanten. Op de grens van het perceel ligt een greppel die over een aantal meters is uitgediept tot sloot en daardoor permanent waterhoudend is. De woning en enkele opstallen worden gesloopt. Op de huidige plaats van de woning wordt een nieuwe (houtskeletbouw) woning gebouwd (zie kaartinzet 'gewijzigde situatie'). Het perceel ligt aan een weg met meerdere woningen en wordt grotendeels omringd door ruigte en moerasbos.

Figuur 1: De ligging van het onderzoeksgebied (gele stip). Rode arcering: Habitatrichtlijngebied; blauwe arcering: Vogelrichtlijngebied; groene arcering: Beschermde natuurmonument (bron: Natuurloket Topografische Dienst). Inzet: plangebied (bron: Building Design).

1.3 Algemene opzet

Voorliggende quickscan is gebaseerd op één veldbezoek op 29 februari 2008, beschikbare gebiedskennis, verspreidingsgegevens (zie Geraadpleegde bronnen) en bekende ecologische principes.

Om inzicht te krijgen in de aanwezige natuurwaarden en beperkingen met betrekking tot de beoogde ruimtelijke ingreep in het plangebied, zijn twee sporen gevolgd:

- Ten eerste is in kaart gebracht welk gebiedsgericht beleid uitwerking heeft in het gebied (hoofdstuk 2);
- Ten tweede is nagegaan welke beschermde planten- en diersoorten in het gebied voorkomen of kunnen voorkomen (hoofdstuk 3).

Uit de verzamelde informatie volgt een korte beschrijving van de verwachte effecten van de ruimtelijke ingreep op beschermde soorten en welke mitigerende (verzachtende of inpassings-) en compenserende maatregelen nodig zijn om eventueel tot een ontheffingsverlening in het kader van artikel 75 van de Flora- en faunawet te kunnen komen.

2 GEBIEDSGERICHT NATUURBELEID

2.1 Inleiding

In het kader van dit onderzoek wordt, naast de aanwezigheid van beschermde soorten, aandacht besteed aan gebieden met een beschermingsstatus. De volgende wet- en regelgeving is daarbij van belang:

- Natuurbeschermingswet, waarin opgenomen de Vogel- en Habitatrichtlijn en Beschermde natuurmonumenten;
- Nota Ruimte, in streekplannen uitgewerkt voor bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), ganzenfoeragegebied en weidevogelgebied.

De beschermingsregimes hebben tot doel de natuurwaarden in de betreffende gebieden veilig te stellen. In sommige situaties dienen ook ruimtelijke ingrepen buiten de begrenzing van deze gebieden getoetst te worden op mogelijke schadelijke uitstralende effecten. Dit wordt ook wel 'externe werking' genoemd.

In de onderstaande paragrafen wordt kort ingegaan op de eventuele effecten die de geplande werkzaamheden kunnen hebben op gebieden met een beschermingsstatus.

2.2 Natuurbeschermingswet 1998

In de Natuurbeschermingswet 1998 is de bescherming geregeld van Vogelrichtlijngebieden, Habitatrichtlijngebieden en Beschermde Natuurmonumenten, tezamen 'Natura 2000-gebieden' genoemd. In het onderstaande zijn de effecten op de Natura 2000-gebieden op hoofdlijnen beschreven. Voor een overzicht van die gebieden wordt verwezen naar <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>.

Europese Habitatrichtlijn- en Vogelrichtlijngebieden

Het plangebied valt binnen Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' en valt zowel onder Habitatrichtlijn- als Vogelrichtlijngebied.

De Oostelijke Vechtplassen bestaat uit een reeks van laagveengebieden tussen de Vecht en de ooststrand van Utrechtse heuvelrug. In het gebied bevinden zich door turfwinning ontstane meren en plassen, meest met een zandondergrond, sommige aanzienlijk verdiept door zandwinning. De combinatie van rivierinvloeden en invloeden van het watersysteem van de zandgronden heeft een rijke schakering van typen van moeras en moerasvegetaties doen ontstaan. In het gebied zijn twee belangrijke gradiënten te onderscheiden: van noord naar zuid loopt een gradiënt van meer gesloten gebied (bos) naar meer open landschap (grasland, trilveen en rietland), terwijl van west naar oost een gradiënt is te zien van toenemende kwel (in petgaten en trilvenen). Belangrijk broedgebied voor broedvogels van rietmoerassen (Roerdomp en Purperreiger) en zeer belangrijk voor broedvogels van moerassen met veel waterriet en lange oeverlijnen (Woudaap en Grote karekiet). Ook is het gebied van enig belang als broedgebied voor enkele andere moeras- en watervogels (Porseleinhoen, Zwarte stern en Ijsvogel). In tabel 1 staan de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten genoemd die zijn aangemeld voor het Natura 2000-gebied.

Tabel 1. Overzicht van de habitattypen, habitatrichtlijnsoorten en vogelrichtlijnsoorten die zijn aangemeld voor Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen'.

n = niet broedvogel; b = broedvogel.

Habitattypen	Habitatrichtlijnsoorten
Kranswierwateren	Gevlekte witsnuitlibel
Meren met Krabbescheer en fonteinkruiden	Gestreepte waterroofkever
Vochtige heiden	Bittervoorn
Blauwgraslanden	Kleine modderkruiper
Overgangs- en trilveen	Rivierdonderpad
Galigaanmoerassen	Meervleermuis
Hoogveenbossen	Noordse woelmuis
	Groenknolorchis
Vogelrichtlijnsoorten	Voorstel voor het toevoegen aan de database
Roerdomp – b	Platte schijfhoren
Woudaap – b	Aalscholver – n
Purperreiger – b	Rietzanger – b
Kolgans – n	
Gauwe gans – n	
Smient – n	
Krakeend – n	
Slobeend – n	
Tafeleend – n	
Nonnetje – n	
Porseleinhoen – b	
Zwarte stern – b	
Ijsvogel – b	
Snor – b	
Grote karekiet – b	
Voorstel voor het verwijderen uit de database	
Kamsalamander	
Wulp – n	

- *Gezien de terreingesteldheid terplekke en de aard van de beoogde ingreep, het slopen en nieuw bouwen van een woning, kan gesteld worden dat er geen effecten op belangrijke habitattypen zullen optreden;*
- *Genoemde Vogel- en Habitatrichtlijnsoorten zijn niet te verwachten in het plangebied, omdat geschikt leefgebied ontbreekt. Indirecte effecten, zoals verlies aan foerageergebied, zijn daarom niet aan de orde. Eveneens zijn externe effecten niet te verwachten, omdat het om vervanging van een bestaande situatie gaat.*

Beschermde Natuurmonumenten

Het plangebied grenst aan het Beschermd natuurmonument 'Moerasterreinen Loosdrecht'. Dit is onderdeel van Natura 2000-gebied 'Oostelijke Vechtplassen' en bestaat uit voedselrijk open water, moerassen met verlandingsstadia (o.a. trilvenen), vochtige graslanden en berkenbossen.

- *Gezien de aard van de beoogde ingrepen, het slopen en nieuw bouwen van een woning, zullen er geen negatieve effecten op de natuurwaarden van het Beschermd Natuurmonument optreden.*

2.3 Nota Ruimte

De Nota Ruimte is één van de structuurschema's waarin de visie van het Rijk over natuur en landelijk gebied is vastgelegd.

De nota richt zich op het behoud, herstel en ontwikkeling van wezenlijke natuurlijke kenmerken en waarden. Vanuit deze doelstelling is de Ecologische Hoofdstructuur in het leven geroepen en worden ganzen-foerageergebieden en weidevogelgebieden aangewezen.

De Nota Ruimte is een zogeheten planologische kernbeslissing (PKB). Het Rijk verwacht dat provincies en gemeenten de Nota laten doorwerken in hun ruimtelijke plannen, zoals het streekplan en het bestemmingsplan.

Ecologische Hoofdstructuur (EHS)

De locatie ligt in de EHS. De EHS kent een specifieke bescherming en ingrepen die de wezenlijke kenmerken of waarden ervan aantasten worden niet toegestaan. Zowel ingrepen in bossen en natuurgebieden als ingrepen in de omgeving van deze gebieden dienen beoordeeld te worden op mogelijke schadelijke effecten.

- *Hoewel het plangebied in de EHS is gelegen, zullen er gezien de aard van de beoogde ingrepen, het slopen en nieuw bouwen van een woning, geen negatieve effecten op de EHS of natuurwaarden binnen de EHS optreden.*

Natuur buiten de EHS

Het plangebied behoort niet tot 'belangrijk weidevogelgebied' of foerageergebied voor ganzen (www.noord-holland.nl en Provincie Noord-Holland 2007). In de directe omgeving zijn dergelijke gebieden niet aanwezig.

- *Een aantasting van belangrijke weidevogelgebieden of ganzenfoerageergebied is niet aan de orde.*

3 FLORA EN FAUNA VAN HET ONDERZOEKSGBIED

3.1 Methode

Het onderzoek is gebaseerd op één veldbezoek op 29 februari 2008 en beschikbare informatie uit beleidsdocumenten en databanken van landelijke PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties, met name SOVON en RAVON).

De gehanteerde methoden voor het vaststellen van de aanwezigheid van de soorten zijn voor zover mogelijk de gangbare standaarden, zoals deze door de PGO's geadviseerd worden. Daarnaast is op basis van de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens (zie "Geraadpleegde bronnen") en 'expert judgement', een uitspraak gedaan over de mogelijk aanwezige beschermde soorten.

Gedurende het veldbezoek is gericht onderzoek gedaan naar relevante soortgroepen (hogere planten, zoogdieren, vogels, amfibieën, reptielen, ongewervelden en vissen) voor zover het seizoen en aanwezige terreinkenmerken dit toelieten. De bebouwing is onderzocht op relevante zwaarder beschermde tabel 2/3-soorten uit de Flora- en faunawet, zoals vleermuizen en uilen.

Hieronder worden de onderzochte soortengroepen beschreven die in het onderzoeksgebied en de directe omgeving zijn aangetroffen en te verwachten.

3.2 Flora

Verschillende planten van de licht beschermde (FFW tabel 1) Gewone vogelmelk zijn in de voortuin aangetroffen. Mogelijk zijn zij aangeplant. Voor deze licht beschermde soort hoeft geen ontheffing te worden aangevraagd bij ruimtelijke ontwikkelingen als bijvoorbeeld sloop en nieuwbouw van een woning. Er zijn geen plantensoorten van de Rode Lijst aangetroffen of te verwachten in het plangebied. Het plangebied bestaat uit een erf met tuin en opstallen omringd door bebouwing en natuurterrein. Er zijn planten aangetroffen van voedselrijke, vochtige omstandigheden. Uit de omgeving zijn licht beschermde soorten (FFW tabel 1) aanwezig en bekend. Dit zijn Gewone dotterbloem en Grote kaardenbol. Ook is de Rode lijstsoort Krabbescheer in de omgeving aangetroffen (Melman et al. 2005). Deze en juridisch zwaarder beschermde soorten zijn niet in het plangebied aanwezig of te verwachten.

→ *Het aanvragen van ontheffing annex artikel 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is voor beschermde flora niet aan de orde.*

3.3 Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn opgenomen in Bijlage IV van de Habitatrichtlijn en tabel 3 van de Flora- en faunawet en daardoor strikt beschermd.

Vaste verblijfplaatsen

Aanwezige bomen en bebouwing zijn gecontroleerd op vaste verblijfplaatsen van vleermuizen (holten, vrije aanvlieg mogelijkheden). Dit onderzoek heeft plaatsgevonden aan de hand van een overdag uitgevoerde visuele inspectie. Potentiële vaste verblijfplaatsen ontbreken en zijn niet te verwachten.

Vliegroutes

Van veel vleermuissoorten is bekend dat zij gedurende lange tijd gebruik kunnen maken van dezelfde structuren voor de oriëntatie en daarlangs van hun verblijfplaats naar de foerageergebieden trekken. Vanwege dit traditiegetrouwe gedrag van vleermuizen vormen bepaalde lijnvormige structuren (b.v. rijen woningen, watergangen en singels) een belangrijk onderdeel van een vliegroute. Wanneer alternatieve structuren ontbreken zijn dergelijke structuren 'onmisbaar' en zodoende beschermd.

De plannen geven geen aanleiding schade te veronderstellen aan vliegroutes van vleermuizen. In het plangebied zelf worden geen lijnvormige structuren verwijderd die van belang kunnen zijn als vliegroute.

Potentieel foerageergebied

Foeragegebied van vleermuizen geniet binnen de Flora- en faunawetgeving geen juridische bescherming, tenzij het onmisbaar is voor het voortbestaan van een populatie. Het plangebied vormt geen relevant foerageergebied en als gevolg van de plannen zijn geen negatieve effecten te verwachten.

- *Omdat geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en er geen aantasting plaatsvindt van (potentieel) belangrijke vliegroutes en foerageergebied is er als gevolg van de beoogde plannen geen schade te verwachten op vleermuizen. Het aanvragen van een ontheffing is hier voor vleermuizen niet aan de orde.*

Waterspitsmuis en Noordse woelmuis

De strikt beschermde Waterspitsmuis en Noordse Woelmuis (FFW tabel 3) zijn uit de omgeving van het plangebied bekend (Melman et al. 2005, Bekker & Van der Linden 2003). Het zijn beide soorten van waterrijke gebieden met (riet)ruigten. In het plangebied zelf zijn deze soorten, vanwege het ontbreken van geschikt biotoop, echter niet te verwachten.

Overige zoogdieren

Er is een aantal vaste verblijfplaatsen van licht beschermde zoogdiersoorten aangetroffen of te verwachten namelijk Bosmuis, Aardmuis, Veldmuis, Rosse woelmuis, Huisspitsmuis, Gewone bosspitsmuis, Mol en Egel. Van licht beschermde roofdieren (Wezel, Hermelijn en Bunzing) zijn geen sporen (uitwerpselen, prenten of prooiresten) aangetroffen.

Omdat het 'algemene soorten' betreft die vallen onder een licht beschermingsregime (FFW tabel 1), geldt automatisch vrijstelling bij ruimtelijke ingrepen van de verbodsartikelen 9 en 12 van de Flora- en faunawet en is geen ontheffing annex artikel 75 nodig. Schade aan de algemene en laag beschermde zoogdieren kan – indien de planning van de werkzaamheden dit toelaat – geminimaliseerd worden door de werkzaamheden in het plangebied buiten de voortplantingsperiode (maart tot augustus) uit te voeren. De minst schadelijke periode is september tot december (mits vorstvrij).

- *Bij de planrealisatie zullen mogelijk exemplaren en verblijfplaatsen van enkele algemene en licht beschermde zoogdieren verloren gaan. Het aanvragen van een ontheffing is voor deze soorten hier echter niet aan de orde.*

3.4 Broedvogels

Op het moment van het eerste veldbezoek, buiten het broedseizoen van veel vogels, was het niet mogelijk om broedvogels betrouwbaar te inventariseren. Op basis van waarnemingen tijdens het veldbezoek, de terreingesteldheid, bekende verspreidingsgegevens en 'expert judgement' is een uitspraak gedaan over de mogelijke soortensamenstelling.

In het plangebied zijn broedvogels van erven, tuinen en opgaande begroeiing met ruigte aanwezig en te verwachten. Het plangebied is potentieel geschikt als broedplaats voor onder andere Huismus (Rode lijst categorie 'gevoelig'), Spreeuw, Turkse tortel, Houtduif, Winterkoning, Roodborst, Heggenmus, Merel, Vink, Groenling, Koolmees en Pimpelmees.

Broedvogels met een vaste verblijfplaats (o.a. uilen, spechten, zwaluwen en roofvogels) zijn niet aanwezig in het plangebied en worden niet verwacht. Gezien de terreingesteldheid van het plangebied heeft het terrein geen functie voor weidevogels.

Als gevolg van het eventueel verwijderen van beplanting en bomen en sloop van de bebouwing gaat broedgebied van vogelsoorten verloren. De gunstige staat van instandhouding komt echter niet in gevaar, aangezien voldoende uitwijkmogelijkheden aanwezig blijven/zijn in soortgelijke gebieden in de nabije omgeving.

- *Er mogen geen activiteiten worden ondernomen op locaties waar nesten van vogels of broedende vogels aanwezig zijn. Versturende activiteiten, zoals bouwactiviteiten of sloop van bebouwing of verwijderen van beplanting, dienen daarom buiten de periode 15 maart – 15 oktober (i.v.m. laat broedende vogelsoorten zoals de Houtduif) te worden gestart of er dient vooraf op broedende vogels en nesten te worden gecontroleerd.*

3.5 Amfibieën en reptielen

Amfibieën

Algemene soorten

Tijdens het onderzoek zijn in een waterhoudend gedeelte van de sloot aan de westzijde de licht beschermde (FFW tabel 1) Bruine kikker, Kleine watersalamander (FFW tabel 1) en Bastardkikker aangetroffen. Gewone pad en Meerkikker worden hier ook verwacht.

Voor deze algemene soorten geldt automatisch een vrijstelling van verbodsartikelen 9, 11 en 12 (Flora- en faunawet) en is geen ontheffing nodig.

Heikikker

In de sloot is eveneens een volwassen Heikikker aangetroffen (figuur 2 en bijlage I). Deze soort is strikt beschermd (FFW tabel 3). Melman et al. (2005) geven aan dat Heikikker ten noorden en oosten van het plangebied een grote verspreiding heeft.

De betreffende sloot is naar verwachting potentieel voortplantingsbiotoop. Overwintering is met name te verwachten in de ruige percelen naast het plangebied. Overwintering is in het plangebied zelf niet aannemelijk, maar wel in ruigten in de directe omgeving van het gebied. Heikikkers overwinteren voornamelijk op het land, hier bezetten zij vanaf september/oktober hun overwinteringsverblijf (www.ravon.nl).

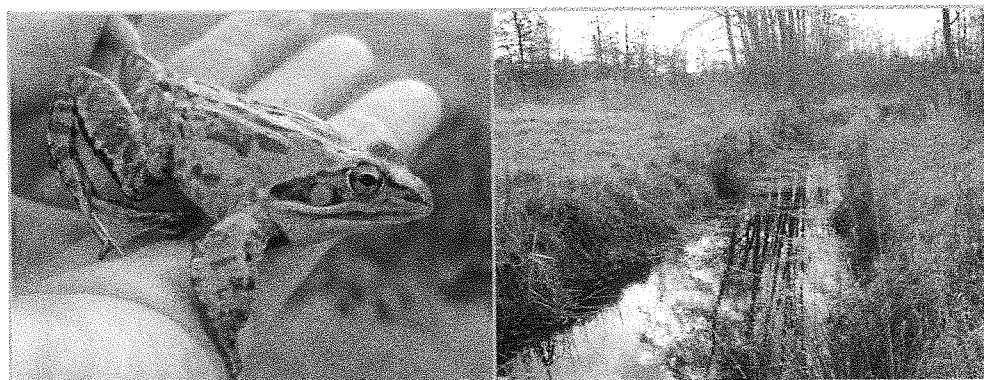
Indien werkzaamheden worden uitgevoerd in de sloot (mogelijk voortplantingsbiotoop), nabij gelegen ruige stukken (mogelijk

overwinteringbiotoop) of in de tijd dat jonge heikikkers het land op kruipen is schade t.a.v. Heikikker onvermijdelijk en is het aanvragen van een ontheffing noodzakelijk. Wij adviseren de volgende maatregelen uit te voeren om schade t.a.v. Heikikker en dus het aanvragen van een ontheffing te voorkomen:

- de sloot wordt ontzien tijdens bouwwerkzaamheden en blijft in zijn huidige staat gehandhaafd;
- graafwerkzaamheden beginnen na eind oktober. Als eerder wordt begonnen met de werkzaamheden dient er een laag scherm van folie of antiworteldoek tussen de sloot en de bouwplaats en rondom de bouwplaats te worden geplaatst om te voorkomen dat naar het land trekkende (jonge) heikikkers op de bouwplaats terechtkomen;
- na afronding van de bouw en inrichting van het terrein dient een strook van minimaal een meter breed langs de sloot beplant of begroeid te zijn met ruigte, ongemaaid gras of dichtgroeïende vaste planten.

De belangrijkste mitigerende maatregel ten aanzien van Heikikker is het uitvoeren van de werkzaamheden in de periode september – oktober. In deze periode zijn amfibieën het minst kwetsbaar.

→ *Het aanvragen van een ontheffing t.a.v. Heikikker is niet noodzakelijk als bovengestelde maatregelen worden uitgevoerd.*

Figuur 2: Aangetroffen Heikikker en slootgedeelte waarin de soort aanwezig is (foto: M. Wallink).

Reptielen

Er zijn geen reptielen aangetroffen in het plangebied. Gezien de terreingesteldheid en bekende verspreidingsgegevens (o.a. RAVON & Melman et al. 2005) zijn deze ook niet te verwachten in het plangebied. Uit de regio is de strikt beschermde Ringslang bekend. Het plangebied is onaantrekkelijk voor deze soort en Ringslang wordt dan ook niet verwacht.

→ *Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is voor reptielen niet aan de orde.*

3.6 Vissen

De sloot op de grens van het perceel is met een schepnet bemonsterd tijdens het veldbezoek. Er zijn geen beschermde vissoorten aangetroffen. Gezien het feit dat geschikt biotoop ontbreekt, worden zij ook niet verwacht.

→ *Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is voor vissen niet aan de orde.*

3.7 Ongewervelden

Dagvlinders en libellen

Het moment van het veldbezoek – buiten het voortplantingsseizoen van dagvlinders en libellen – was niet geschikt om deze soortgroepen te inventariseren. Wegens het ontbreken van geschikt biotoop ontbreken echter geschikte voortplantingslocaties voor (beschermde) vlinder- en libellensoorten. Melman et al. (2005) geven geen melding van aanwezigheid van beschermde of bedreigde soorten in het plangebied of directe omgeving.

Mieren

In het plangebied zijn geen nestkoepels van beschermde mierensoorten aangetroffen. Beschermde mierensoorten zijn voornamelijk gebonden aan droge, open (naald)bossen en heideterreinen. Beide biotopen ontbreken in het plangebied.

Kevers

In Nederland komen/ kwamen vijf beschermde keversoorten voor. Juchtleerkever, Heldenbok en Brede geelgerande waterroofkever zijn al sinds de jaren '70 niet meer in Nederland waargenomen (Huijbregts 2003). Twee beschermde keversoorten komen nog wel voor in Nederland (Vliegend hert en Gestreepte waterroofkever). Binnen het plangebied is echter geen geschikt biotoop aanwezig voor beide soorten. Er zijn tijdens het veldbezoek waterkevers aangetroffen maar het betreft geen beschermde soort.

- *Het aanvragen van ontheffing annex art. 75 van de Flora- en faunawet en het verrichten van compenserende/ mitigerende maatregelen is voor ongewervelden niet aan de orde.*

4 GERAADPLEEGDE BRONNEN

Bekker, J.P. & P. van der Linden (2003). Kleine zoogdierinventarisatie van de Vechtstreek. VZZ Veldwerkgroep Noord-Hollandse Zoogdierstudiegroep, Hilversum.

Broekhuizen S. et al. (1992). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Huijbregts, H. (2003). Beschermde kevers in Nederland (Coleoptera). Nederlandse Faunistische Mededelingen (19): 1-34.

Lange, R., R. Twisk, A. van Winden & A. van Diepenbeek (2003) Zoogdieren van West-Europa. Stichting Uitgeverij KNNV en VZZ i.s.m. Vereniging Natuurmonumenten, Utrecht.

Limpens, H., K. Mostert & W. Bongers (red.) (1997). Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Stichting Uitgeverij KNNV, Utrecht.

Melman, P., T. Baas, K. Scharringa, E. Thomassen & R. van 't Veer (2005). Atlas van de natuur van de Vechtstreek. Landschap Noord-Holland, Castricum.

Ministerie van LNV (2004). Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van Rode Lijsten flora en fauna.

Natuurloket (www.natuurloket.nl).

Provincie Noord-Holland (www.noord-holland.nl).

Provincie Noord-Holland (2007). Begrenzingsplan Ganzenfoerageergebieden Noord-Holland (Begrenzings Programma Beheer).

RAVON, Reptielen Amfibieën Vissen Onderzoek Nederland. (www.ravon.nl).

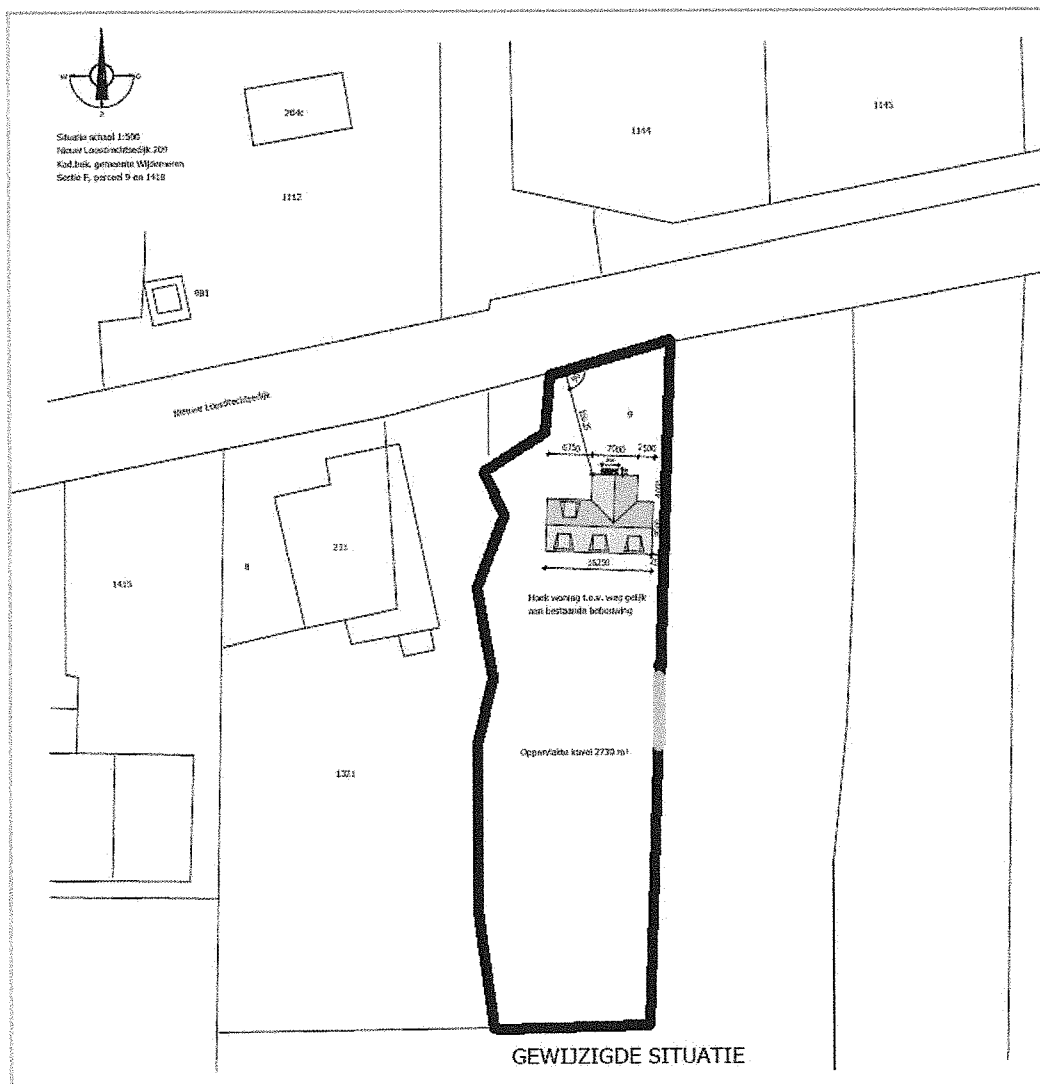
SOVON Vogelonderzoek Nederland (1996). Broedvogels inventariseren in Proefvlakken, Handleiding Broedvogel Monitoring (BMP). SOVON, Beek-Ubbergen.

SOVON Vogelonderzoek Nederland (2002). Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998 tot 2000. – Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, Stichting Uitgeverij KNNV en European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

www.waarneming.nl (website met soortenwaarnemingen in Nederland).

BIJLAGEN

BIJLAGE I: WAARNEMINGLOCATIE HEIKIKKER

Zwarte belijning: plangebied; groene belijning: locatie sloot met Heikikker (kaartbron: Building Design)

BIJLAGE II: WETTELIJK KADER

Flora- en faunawet

Inleiding

Sinds 1 april 2002 is de Flora- en faunawet van kracht. Met de Flora- en faunawet (FFW) is beoogd een geïntegreerd soortenbeschermingsregime te creëren dat voldoet aan de internationale verplichtingen. Doordat het verkrijgen van ontheffing en vrijstelling slechts mogelijk was onder bepaalde voorwaarden, werd de Flora- en faunawet na de inwerkingtreding al snel als belemmerend ervaren in het maatschappelijke verkeer. De belemmerende factoren werden met name veroorzaakt, door het afwegingskader, dat ook voor zeer algemeen voorkomende soorten gold als b.v. Mol, Veldmuis, Bosmuis en Konijn. Dit zorgde voor onnodige belemmeringen van werkzaamheden en veel administratieve lastendruk.

Vanaf 23 februari 2005 is een wetswijziging van kracht geworden waarbij de mogelijkheden verruimd zijn voor het verlenen van ontheffing/ vrijstelling van de verbodsbepalingen in het kader van de FFW. Dit geldt met name voor de algemeen voorkomende soorten.

Beschermde dier- en plantensoorten

Beschermde inheemse planten- en diersoorten zijn bij algemene maatregel van bestuur aangewezen. Het zijn soorten die van nature in Nederland voorkomen en die in hun voortbestaan worden bedreigd of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd. Ook zijn soorten aangewezen die niet noodzakelijkerwijs in hun voortbestaan worden bedreigd, maar wel bescherming genieten ter voorkoming van overmatige benutting.

De volgende diersoorten zijn beschermd volgens de FFW:

1. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *zoogdieren*, met uitzondering van gedomesticeerde dieren en met uitzondering van de zwarte rat, de bruine rat en de huismuis;
2. Alle van nature op het Europese grondgebied van de Lidstaten van de Europese Unie voorkomende soorten *vogels* met uitzondering van gedomesticeerde vogels;
3. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *amfibieën en reptielen*;
4. Alle van nature in Nederland voorkomende soorten *vissen*, met uitzondering van de soorten waarop de Visserijwet 1963 van toepassing is.
5. Een aantal ongewervelden (o.a. insecten, libellen en kevers) die in hun voortbestaan bedreigd zijn of het gevaar lopen in hun voortbestaan te worden bedreigd.

Verbodsbepalingen

De FFW kent een groot aantal verbodsbepalingen die samenhangen met ruimtelijke ingrepen, plannen en projecten. De verbodsbepalingen betreffende planten op hun groeiplaats zijn opgenomen in artikel 8 van de FFW. De verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke leefomgeving zijn vermeld in artikel 9 tot en met 12 (zie kader). In hoeverre de verbodsbepalingen van toepassing zijn is afhankelijk van het beschermingsregime waartoe de soort behoort.

Algemene verbodsbepalingen voor beschermde inheemse soorten dieren en planten. Flora- en faunawet, artikelen 8 t/m 12.

Art. 8:	Het is verboden planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen.
Art. 9:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen.
Art. 10:	Het is verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten.
Art. 11:	Het is verboden nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.
Art. 12:	Het is verboden eieren van dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, te zoeken, te rapen, uit het nest te nemen, te beschadigen of te vernielen.

Drie beschermingsregimes planten- en diersoorten

Met ingang van het wijzigingsbesluit artikel 75 zijn drie verschillende beschermingsregimes van kracht, mede afhankelijk van de zeldzaamheid van de soort en de status in Europese richtlijnen. In alle gevallen is onverminderd de zorgplicht van toepassing:

'Ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden veroorzaakt, is verplicht dergelijk handelen achterwege te laten voor zover zulks in redelijkheid kan worden gevergd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevergd teneinde die gevolgen te voorkomen of voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of na te laten.'

Tabel 1 'Algemene soorten'

Onder deze groep vallen o.a. alle algemeen voorkomende beschermde zoogdieren, amfibieën en vaatplanten (in totaal 43 soorten). Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de FFW en hoeft geen ontheffing aangevraagd te worden.

Tabel 2 'Overige soorten (gedragscode)'

Onder deze groep vallen een aantal minder algemene soorten (in totaal 101) en vogels. Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik of ruimtelijke ontwikkelingen, geldt een vrijstelling voor deze soorten voor overtreding van de artikelen 8 t/m 12 van de FFW, mits de activiteiten worden uitgevoerd op basis van een gedragscode. De gedragscode moet door een sector of ondernemer zelf opgesteld worden en ingediend voor goedkeuring door de minister van LNV. De gedragscode geeft richtlijnen aan om schade aan de soort te voorkomen of te minimaliseren (Artikel 16c wijzigingsbesluit).

Voorheen was nooit vrijstelling mogelijk voor van nature voorkomende vogelsoorten. Nu kan alleen vrijstelling verkregen worden indien:

- sprake is van belang a) t/m d);
- sprake is van onopzettelijk verstoren (artikel 10) in geval van bij de wet genoemde belangen, en er geen wezenlijke invloed (significante effecten) is;
- In geval van belang g), behalve in de periode 15 maart–15 juli.

Tabel 3 'Soorten van Bijlage I AMvB Artikel 75 / soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV'

Onder de eerste groep vallen met name soorten die een kwetsbare status hebben (in totaal 37 soorten) en vogels (in geval niet gewerkt wordt met een gedragscode). Ze hebben een vergelijkbare bescherming als soorten van Habitatrichtlijn Bijlage IV.

Als iemand activiteiten onderneemt die zijn te kwalificeren als ruimtelijke ontwikkeling, is voor deze soorten ontheffing van de artikelen 8 t/m 12 van de FFW altijd noodzakelijk. De ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang¹;
2. er is geen alternatief;
3. de activiteiten doen geen afbreuk aan de gunstige staat van instandhouding van de soort.

De laatste twee criteria worden in het wijzigingsbesluit samengevat als 'zorgvuldig handelen', waarbij elke vorm van schade aan de soort voorkomen moet worden. Aan alle drie criteria moet gelijktijdig voldaan worden.

Voor activiteiten in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw en bestendig gebruik, is het niet mogelijk voor artikel 10 van de FFW een ontheffing te verkrijgen. Voor de artikelen 8, 9, 11 en 12 geldt wel een vrijstelling, mits activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door de minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Rode lijsten

De Minister van LNV heeft ter uitvoering van de bepalingen in artikelen 1 en 3 van het Verdrag van Bern een aantal Rode lijsten voor bedreigde en kwetsbare soorten dieren en planten gepubliceerd². Voor Rode lijstsoorten heeft de overheid zich verplicht onderzoek en werkzaamheden te bevorderen die nodig zijn voor bescherming en beheer. Het voorkomen van een soort op de Rode Lijst heeft geen wettelijke beschermingsstatus tot gevolg. Opname op de Rode Lijst zegt alleen iets over de zeldzaamheid en populatieontwikkelingen van de betreffende soorten.

Natuurbeschermingswet 1998

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 in werking getreden. Vanaf dat moment heeft Nederland de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving verankerd. Nederland zal aan de hand van een vergunningstelsel de zorgvuldige afweging waarborgen rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheerplannen opstellen.

In deze samenvatting zijn alleen de meest relevante onderdelen van de wetgeving vereenvoudigd weergegeven. Voor een volledig begrip wordt verwezen naar de oorspronkelijke wetsteksten (www9.minlnv.nl 'thema Natuurwetgeving'). Aan deze tekst kunnen derhalve geen rechten worden ontleend.

¹ a) de bepalingen inzake de gemeenschappelijke markt en een vrij verkeer van goederen van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap; b) de bescherming van flora en fauna; c) de veiligheid van het luchtverkeer; d) de volksgezondheid of openbare veiligheid; e) dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten; f) het voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom, anders dan gewassen, vee, bossen, bedrijfsmatige visserij en wateren; g) belangrijke overlast veroorzaakt door dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort; h) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en in de bosbouw; i) bestendig gebruik; j) de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

² Besluit van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van TRCJZ/2004/5727, houdende vaststelling van rode lijsten flora en fauna